

REMISSYTTRANDE

Datum
2017-08-30
Ert datum
2017-05-15

Dnr
FST 2017/4-22
Ert diariernr
Ju2017/04264/L6

Justitiedepartementet
Grundlagsenheten
103 33 Stockholm

Remiss - Betänkandet SOU 2017:39 Ny dataskyddslag

Förvaltningsrätten i Stockholm, som har uppmanats att yttra sig över betänkandet, har följande synpunkter.

Allmänna överväganden

Förvaltningsrätten har förståelse för att det medför särskilda lagtekniska svårigheter att utforma en kompletterande lag till en förordning som i sig har direkt effekt. Det finns en risk för dubbelreglering. Dessutom blir lagen rent tekniskt ”tungläst” eftersom man även behöver ha förordningen tillhands. Förvaltningsrätten anser att utredningen har lyckats bra med uppdraget samt att de bestämmelser som föreslås i betänkandet tydliggör förordningen och i huvudsak har goda skäl för sig.

Tillämpningsområdet (kap. 6)

Vad faller utanför tillämpningsområdet (avsnitt 6.4)

Det vore önskvärt om det i det fortsatta lagstiftningsarbetet görs fördjupade överväganden och preciseringar av vilka områden som bedöms falla utanför unionsrättens tillämpningsområden samt vilka eventuella konsekvenser som kan uppstå om dessa områden ska omfattas av den föreslagna kompletterande dataskyddslagen och dataskyddsförordningen.

Rättslig grund (kap. 8)

Nödvändighetsrekvisitet (avsnitt 8.2.2. och 10.6.2)

Nödvändighetsrekvisitet är svårt att få grepp om och förstå innebörden av (se även nedan synpunkt till 3 kap. 3 §). Ytterligare förtydliganden är därför önskvärda, och då särskilt avseende skillnaden – som väl får förmodas föreligga – mellan begreppets innebörd i artikel 6 och 9.

Förvaltningsrätten föreslår att resonemangen om kravet på nödvändighet i artikel 9 förtydligas, eller nyanseras, ytterligare i det fortsatta arbetet (jfr. s 174-175). Frågan är om inte tanken är att behandlingen ska tjäna ett viktigt allmänt intresse och att just de aktuella känsliga personuppgifterna ska vara nödvändiga för den aktuella behandlingen, dvs. den personuppgiftsansvarige uppnår inte ändamålet genom att enbart behandla andra personuppgifter. Vi frågar oss om det inte är en striktare nödvändighet här än i artikel 6 och i det som beskrivs i första stycket på sidan 175.

Processuella frågor (kap. 19)

Domstolar och tillsyn

Förvaltningsrätten efterlyser fördjupade överväganden kring artikel 55 bl.a. i följande frågor; vilka av domstolarnas behandlingar som ska omfattas av förordningen, gränsdragningen mellan domstolarnas dömande och administrativa verksamhet samt om tillsynsmyndighetens ansvar avseende domstolarna. Förhoppningsvis kommer den frågan belysas arbetet med sektorsspecifik lagstiftning.

Juridiska personer som ombud i domstol (avsnitt 19.9)

Förvaltningsrätten instämmer i de överväganden som görs i avsnittet och finner det lämpligt att inte tillåta juridiska personer att uppträda som ombud i förvaltningsprocessen. Dock kan förvaltningsrätten inte se att dataskyddsförordningen ger utrymme att förhindra enskilda att enligt artikel 80.1. anlita sådant organ, organisation eller sammanslutning som anges där som ombud. Förvaltningsrätten efterlyser därför ytterligare klarlagrande uttalanden om hur domstolarna förväntas agera i denna situation.

Parallella domstolförfaranden

Förvaltningsrätten ställer sig frågande till utredningens slutsats avseende artikel 81.3 (s 337). Domstolen har svårt att se annat än att bestämmelsen med direkt effekt ger domstolarna en möjlighet att i ett enskilt fall förklara sig obehörig och överlämna målet till den "första" domstolen om denna medlemsstats regelverk godtar det. Någon nationell reglering krävs inte för detta. Det reser dock en hel del frågor om hur detta närmare ska kunna gå till och åtminstone behövs ett ställningstagande i frågan om mål ska kunna sammanföras till en svensk domstol eller ej.

Närmare om förslagen

Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskydds-förordning

3 kap. 1 §

Att känsliga personuppgifter enligt den föreslagna bestämmelsen ska *få behandlas utöver* vad som framgår av artikel 9.2 a blir en något svår lagteknisk lösning. Av artikel 9.2 a följer ju att medlemsstaterna i sin nationella rätt får föreskriva att förbudet i artikel 9.1 att behandla känsliga personuppgifter inte kan upphävas av den registrerade. Det innebär att medlemstaterna ges möjlighet att föreskriva att känsliga personuppgifter inte får behandlas trots att ett uttryckligt samtycke till behandlingen lämnats. Däremot fungerar bestämmelsen när det gäller hänvisningarna till artikel 9.2 c, d, e eller f.

3 kap. 3 §

Ordet "nödvändig" finns inte med i paragrafen, jfr förslagen i 3 kap. 2, 5–7 §§. Förordningen ger även i artikel 9.2 g att behandlingen ska vara nödvändig. Kanske är tanken att texten efter kommatecknet i punkten 3 ska gälla för hela paragrafen. I så fall borde den texten flyttas upp innan punktuppräkningsen. Om en skillnad i tillämpning av nödvändighetsrekvisitet mellan bestämmelserna är tänkt borde det tydliggöras.

3 kap. 6 §

Borde det kanske framgå att besluten som avses i tredje stycket ska kunna villkoras, jfr texten på s. 223 i betänkandet.

3 kap. 10 §

Se kommentaren ovan om villkor och jfr författningskommentaren på s. 371.

5 kap. 1 §

Förvaltningsrätten kan se problem att effektuera begäran om information som ska lämnas enligt artikel 14, dvs. information om personuppgifter som inte har erhållits från den registrerade, och som behandlas i löpande text. Vi efterlyser resonemang om sådana uppgifter i inkomna och upprättade (dvs. färdigställda) dokument, t.ex. i avgöranden från domstolen. Kanske kommer sådana överväganden för domstolarna i sektorsspecifik lagstiftning?

6 kap.

Trots att det inte är brukligt att peka ut vilken myndighet som ska vara tillsynsmyndighet på visst område i lag föreslår förvaltningsrätten att Datainspektionen ges uppgiften att vara tillsynsmyndighet genom en bestämmelse i den föreslagna lagen i stället för i förordningen. Regleringen blir därmed tydligare och mer lätt tillgänglig. Det blir helt enkelt lättare att få svar på frågan vem som har den tillsyn som påbjuds och regleras i förordningen samt i de kompletterade bestämmelserna. Inte minst viktigt med tanke på den nya regleringen av förhandssamråd (artikel 36)

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I STOCKHOLM

SVERIGES DOMSTOLAR

och rätten att klaga (artikel 77).

6 kap. 5§

Komplettera gärna bestämmelsen med en hänvisning till relevant(-a) artikel i förordningen.

8 kap. 2§

Förvaltningsrätten saknar övervägande kring, eller en förklaring till, varför de båda högsta domstolsinstansernas beslut har undantagits från rätten att överklaga beslut. Här handlar det ju om beslut de har att fatta i egenskap av personuppgiftsansvariga. Förvaltningsrätten kan inte utläsa av förordningen att beslut från medlemsstaternas högsta domstolsinstanser, när de agerar i rollen som personuppgiftsansvariga, skulle vara undantagna från den enskildes rätt till effektivt rättsmedel enligt artikel 79.1 och 79.2. En annan fråga är hur denna klagorätt lämpligast skulle konstrueras.

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

21 kap. 7 §

Förvaltningsrätten välkomnar förtydligandet i första stycket.

Förslaget till förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

Allmänt

Förvaltningsrätten föreslår att bestämmelserna i förordningen rent lagtekniskt utformas att följa systematiken i lagen. Det innebär att såväl strecksatserna i föreslagna 2 § och några av de efterföljande bestämmelserna bör sättas i en annan ordning.

3 §

Se ovan synpunkt till 6 kap. och lagreglering av vilken myndighet som ska vara tillsynsmyndighet.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Eva-Lotta Hedin och rådmannen, tillika personuppgiftsombudet, Cecilia Mauritzon

Eva-Lotta Hedin

Cecilia Mauritzon